

Сталий розвиток туризму в Австрії: екологічна складова

Марія Растворова

*к. геогр. н., доцент, доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: RastvorovaMO@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-9174-1610*

Анастасія Жданова

*студентка кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: ZhdanovaAF@krok.edu.ua*

Австрія – одна з провідних туристичних країн Європи, що пояснюється розмаїттям туристичного потенціалу. Різноманітність природних ландшафтів, культурної спадщини, звичаїв, традицій, кліматичних умов і якісної інфраструктури сприяло розвитку багатьох видів туризму. Туризм відіграє значну роль в економіці країни, забезпечує робочі місця, сприяє регіональному розвитку та формує міжнародний імідж держави. Сталий розвиток туризму в Австрії є одним із ключових пріоритетів державної туристичної політики та стратегічним напрямом функціонування туристичної індустрії.

Авторами проаналізовано існуючі виклики щодо взаємовпливу туристичної галузі та природного навколишнього середовища, які зумовлюють необхідність впровадження сталого підходу до управління туристичною галуззю в Австрії, та впроваджені інструменти та підходи, які є відповіддю на ці виклики.

Серйозну загрозу для сталого розвитку туризму становлять глобальні кліматичні зміни та їх наслідки. Танення льодовиків, нестабільність снігового покриву, скорочення тривалості зимового сезону створюють значні ризики для гірськолижних курортів. За даними австрійських кліматологів, середня висота надійного снігового покриву щороку знижується приблизно на 10–15 метрів, що змушує курорти інвестувати в системи штучного засніження або переорієнтовуватися на літній активний туризм [1]. Це змушує туристичні центри інвестувати у технічне засніження трас, модернізацію інфраструктури, а також диверсифікацію туристичних продуктів, зокрема розвиток літнього туризму, трекінгу, веломаршрутів і спа-туризму. Таким чином, країна адаптує туристичну індустрію до нових кліматичних реалій, намагаючись зберегти стабільність її функціонування в довгостроковій перспективі.

Однією з головних особливостей Австрії є її унікальний природно-рекреаційний потенціал. Понад 60 % території країни займають Альпи, які формують основу розвитку зимового, гірськолижного, екологічного та активного туризму. Захист природних ресурсів і мінімізація антропогенного навантаження є надзвичайно актуальними напрямами. У рамках сталого підходу Австрія запроваджує екологічно орієнтоване управління туризмом: облаштовуються зоновані туристичні маршрути, створюються інформаційні центри, які популяризують правила перебування в природному середовищі, а туристичні

потоки спрямовуються таким чином, щоб уникати перевантаження екосистем. Багато маршрутів сплановані так, щоб мінімізувати вплив на екосистеми, а інформаційні центри в національних парках активно популяризують ідеї екологічної свідомості серед туристів [2].

Сталий розвиток туризму в Австрії також передбачає значне скорочення використання приватного автотранспорту та розвитку альтернативної мобільності. Концепція «soft mobility», особливо популярна в альпійських регіонах, спрямована на заохочення туристів користуватися громадським транспортом, велосипедами та пішохідними маршрутами. У багатьох туристичних центрах діють системи інтегрованого транспортного забезпечення: безкоштовні автобусні маршрути для туристів, комбіновані квитки на підйомники та поїзди, розвиток електротранспорту та інфраструктури для електромобілів. Стимулювання внутрішнього туризму Австрії відіграє ключову роль у стабільності галузі, особливо після пандемії COVID-19. Такі рішення зменшують викиди CO₂ і роблять подорожі екологічно безпечнішими, знижуючи навантаження на природні території.

Цифровізація туристичної сфери (впровадження онлайн-сервісів, мобільних додатків, аудіогідів, інтерактивних карт і систем планування подорожей у реальному часі) одночасно підвищують зручність подорожей і дозволяють ефективніше управляти туристичними потоками, уникати перенасичення популярних локацій, інформувати туристів про правила поведінки на природоохоронних територіях, сповіщати про погодні умови та потенційні ризики. Такий підхід відповідає сучасним вимогам екологічно орієнтованого менеджменту туристичної інфраструктури.

Важливим документом, який визначає стратегічні підходи до розвитку галузі, є Національна туристична стратегія Австрії до 2030 року [3], яка визначає головні її орієнтири та ґрунтується на принципах екологічної відповідальності, інноваційності, високої якості туристичного продукту та інтеграції місцевих громад у туристичний процес.

Таким чином, Австрія впроваджує системний підхід щодо впровадження сталого туризму, що забезпечує якісний туристичний досвід і довгострокову конкурентоспроможність країни. Особлива увага приділяється зменшенню антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище шляхом системного планування, цифровізації, підвищення екологічної обізнаності, запровадження рішень задля зменшення викидів CO₂ та залучення місцевих громад і локальних бізнесів. Австрійський досвід може слугувати прикладом для інших держав, адже він показує, що туризм може бути не лише джерелом доходів, а й ефективним інструментом збереження природи, культури та регіонального розвитку. Вивчення та впровадження таких інструментів та системного підходу щодо підвищення сталості в туризмі також є важливим з точки зору протидії кліматичним змінам і повоєнному відновленню туризму в Україні.

Ключові слова: сталий розвиток туризму; сталий туризм; природне навколишнє середовище; Австрія.

Список використаних джерел

1. Steiger, R., Damm, A., Prettenhaler, F., & Pröbstl-Haider, U. (2021). *Climate change and winter outdoor activities in Austria. Journal of Outdoor Recreation and Tourism, 34, 100330.* <https://doi.org/10.1016/j.jort.2020.100330>
2. *National Parks Austria. Austria's National Parks.* URL: <https://www.nationalparksaustria.at/en/>
3. *Plan T. Master Plan for Tourism. Federal Ministry of Economy, Energy, and Tourism, Republic of Austria.* URL: <https://www.bmwet.gv.at/en/Topics/tourism/plan-t.html>